

תכנית ניצנים בחינוך היסודי

ניצנים - צהרונים חברתיים

ספטמבר 2019

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

הצעות לפעילות העשרה בעלת אופי הפגתי, פעיל וחוויתי.

-פעילות פתיחת מפגש באמצעות "שיר של יום"

-סיפור שבועי באמצעות "שעת סיפור"

-פעילות חברתית ערכית

"שיר של יום"

מהות התכנית –

להתחיל את היום באווירה נעימה באמצעות שירה ושיח רגשי-חברתי עד 15 דקות מדי יום.
להקנות ערכים, מורשת וללמד הקשבה באופן חוויתי.

מטרות התכנית –

- להקנות** לתלמידים ערכים, מורשת ולייצר סביבה שיח
- לחשוף** את התלמידים לעשרות שירים חדשים בשנה
- לחזק** את הקשרים בין הצוות החינוכי לתלמידים ובינם לבין עצמם
- לחזק** בקרב התלמידים מיומנויות של הקשבה ואמפתיה
- להעשיר** את השפה

"שיר של יום"

- **פותחים** את המפגש בשיר נבחר מתוך השירים המוצעים ב**מדריך למורה**
- **לאחר השירה**, במהלך 15 דקות לכל היותר, מקיימים שיחת בוקר קצרה על נושאים רגשיים העולים מתוך השיר או מנושאים אקטואליים

המלצה – פתיחת מפגש תכנית "ניצנים" באמצעות 'שיר של יום' וסיום המפגש בשיח מקרב ואמפטי עם התלמידים.

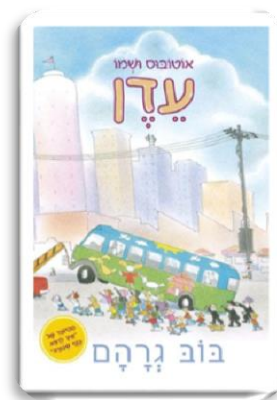
חשוב לדעת

ניתן להשתמש בכל ההצעות וההפעלות או רק בחלקן
ניתן לחלק את ההפעלות למהלך מספר מפגשים במהלך שבוע
ניתן לגוון ולהוסיף כראות עינכם
ניתן להשתמש ברעיונות ההפעלה גם לשירים נוספים המוצעים בהמשך וגם לשירים שאינם מצויים במדריך.

"שעת סיפור"

קריאת ספרים להנאה מעשירה את עולמו הרגשי, הרוחני והתרבותי של הפרט. ככל שתלמידים קוראים יותר, כך משתכללות יכולותיהם האורייניות: אוצר המלים גדל, מיומנויות ואסטרטגיות הקריאה מתפתחות, ידע העולם והידע הלשוני מתרחבים, יכולת הכתיבה ויכולת ההבעה בעל פה משתפרות. הקריאה להנאה אינה רק בילוי מהנה, אלא היא חלק מתהליך למידה טבעי.

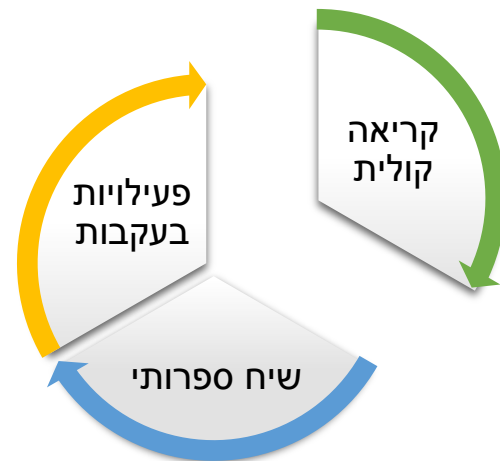

נקודה למחשבה...

בחירה

- ✓ ספר "שמדבר" אלינו
- ✓ ספר בעל רבדים רבים
- ✓ ספר "אמיתי" ולא "מגויס"

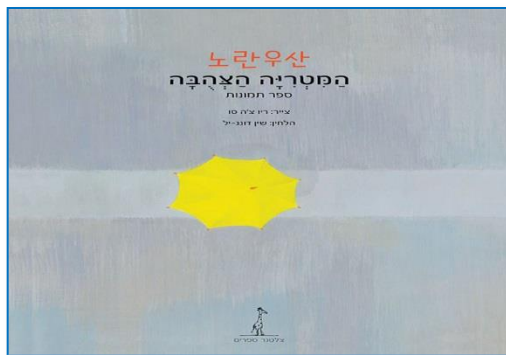

קריאה

- ✓ שימוש בהנגנה מתאימה
- ✓ יצירת השהיות מתוכננות
- ✓ הקשבה לקולות הילדים

הכנה

- ✓ היכרות מעמיקה עם הספר
- ✓ זיהוי "נקודות" לעצירה
- ✓ זיהוי רעיונות ומסרים

"המטרייה הצהובה"

ספר תמונות

צייר: ריו צ'ה סו

הספר מכיל ציורים ללא טקסט כתוב:

"ראיתי רק תמונה של מטרייה"

בצילון מתנוצצות, וחשתי

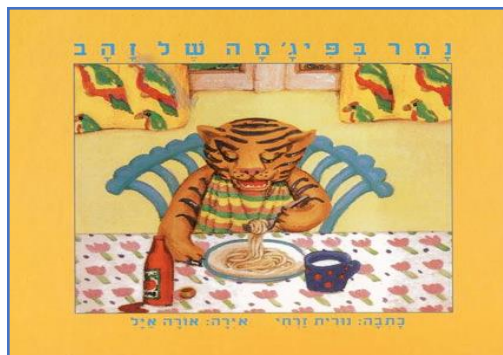
שהידיים האלה מנסים לאמר שהם

שוים לאמרות ההבדלים ביניהם"

הספר מזמן אין ספור אפשרויות של

סיפורים אישיים או דמיוניים ומכיל גם

תקליטור המשמיע קולות של גשם.

"נמר בפיג'מה של זהב"

כתבה: נורית זרחי

איירה: אורה איל

הוצאה: קוראים

הספר מתאר דיאלוג בין הילד יוני

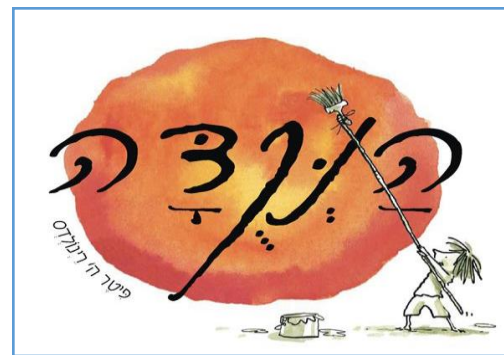
שרוצה להיות נמר לבין אביו המבקש

ממנו להפסיק לקפוץ ולהרעיש.

הספר מכיל איורים נפלאים

המוסיפים רבדים ומסרים חזותיים

שלא מופיעים בכתוב.

"הנקודה"

כתב ואייר: פטר ה' ריינולדס

הוצאה: כנרת, ספריית פיג'מה

עמליה לא יודעת לצייר, כך לפחות

היא חושבת. סיפור שמתחיל בנקודה

על דף לבן ועוסק באפשרויות

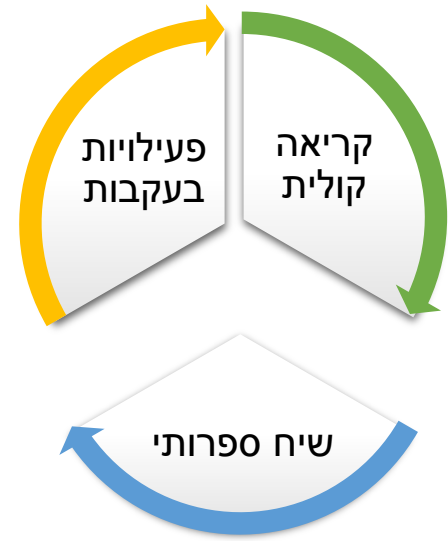
הגדולות הנפתחות בפני מי שמוכן

לנסות.

הסיפור מכיל רבדים רבים ומתאים

לילדים ולמבוגרים כאחד.

דוגמאות לספרים מומלצים

מה אהבתם? אני אהבתי!...

למה התחברתם? אני התחברתי ל...

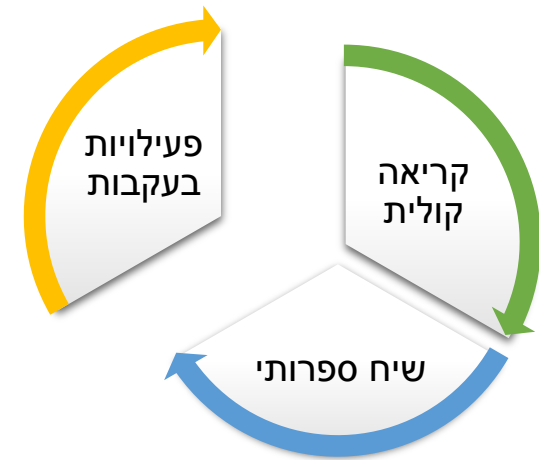
מה הצחיק אתכם? אותי הצחיק...

מה העציב?

מה דעתכם על מעשיו של...?

מה אתם חושבים על... מדוע?

האם גם לכם קרה מקרה דומה? - מהספר לחיים

- היערכות מראש לפעילויות - רעיונות, תכנים, חומרים
- הכנת עבודות יצירתיות כגון: תיאטרון בובות, משחק בדמויות מן הספרים, יצירת קולאז' (הַדְבֵּק).
- יצירת פעילויות בזיקה לרעיונות והמסרים שעלו בספר
- פנייה לילדים כדי שיציעו גם הם פעילויות בעקבות הספר

הכנת תיבת מילים מעודדות
(מתוך: ניצנים תשע"ט חוברת מספר אחת)

הכנת "ספר שיאים" אישי/כיתתי

המחזת הסיפור

מפתח הל"ב

ערכת מפתח הל"ב כוללת מגוון הצעות לפעילויות חברתיות-ערכיות המעודדות את הלומדים לקחת חלק פעיל בשיח, במשחק ובהתנסות.

ההצעות הנכללות בערכה מאפשרות בירור של ערכים ומסרים חברתיים הרלוונטיים לעולמם של הלומדים תוך התנסות בעבודה בצוות, בחשיבה יצירתית, במעורבות חברתית ובניהול שיח מכבד ומקדם.

חשוב להתאים את המתודות ואת התכנים המוצעים לגיל הלומדים, לגודל הקבוצה, למאפייניה ולנושאים הרלוונטיים עברה.

מומלץ לתעד את תוצרי הפעילויות, לשלבם בסביבה הלימודית ולהשתמש בתיעוד במהלך יום הלימודים במטרה לייצר רצף והמשכיות בשיח החברתי-ערכי.

[קישור לערכת מפתח הלב בניצנים](#)